Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Ville Pikkarainen

25.9.2023
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Talousvaliokunta

Asiantuntijalausuntopyyntönne U 22/2023 vp

Asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien ja asetusten muuttamisesta vähittäissijoittajastrategiaksi (Retail Investment Strategy).

Kiitän mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä, joka käsittelee komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien ja asetuksen muuttamisesta vähittäissijoittajastrategiaksi. Esitän asiantuntijalausuntona seuraavan.

EU:n komissio on ehdottanut muutoksia koskien unionin sijoittajansuoja-säännöksiä. Retail Investment Strategy -nimellä kulkevan ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa unionissa ei-ammattimaisten sijoittajien suojaa, lisätä ei-ammattimaisten sijoittajien luottamusta ja osallistumista EU:n pääomamarkkinoille sekä parantaa ei-ammattimaisten sijoittajien sijoitustuloksia. Uudistuksella pyritään erityisesti ei-ammattimaisten sijoittajien näkökulmasta parantamaan olennaisen sijoitustiedon vertailukelpoisuutta ja ymmärrettävyyttä sekä vähentämään sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa harhaanjohtavaa sijoittamista koskevaa markkinointia ja sijoitusviestintää. Lisäksi ehdotus kieltäisi kannustimet riippumattomassa sijoitusneuvonnassa ja salkunhoidossa, parantaisi talousosaamista sekä lisäisi tarjottujen sijoitustuotteiden kustannustehokkuutta. Kaikki nämä tavoitteet ovat hyödyllisiä ja tukisivat myös EU:n pääomamarkkinaunionin kehittymistä. Toimenpiteiden oikeansuuntaisuuteen tulisi kuitenkin tietyiltä osin kiinnittää huomiota.

Olennaisen sijoitustiedon korostaminen, sijoitustuotteiden kustannustehokkuuden parantaminen ja kannustinpalkkinoiden vähentäminen ovat lähtökohtaisesti myönteisiä asioita toimivien pääomamarkkinoiden ja ei-ammattimaisten sijoittajien aktiivisuuden näkökulmasta. Ei-ammattimaisten sijoittajien aseman ja osaamisen vahvistaminen, sijoittamiseen liittyvien kulujen hillitseminen sekä sijoittajien aktiivisempi osallistuminen

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Ville Pikkarainen

25.9.2023
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

EU:n pääomamarkkinoille tukisivat pitkäaikaista säästämistä ja nostaisivat kansalaisten sijoitusastetta.

Toimivat ja tehokkaat pääomamarkkinat ovat keskeisessä roolissa talouskasvun ja kilpailun lisäksi myös esimerkiksi vihreän siirtymän ja digitalisaation vahvistamisen näkökulmasta, mihin on syytä kiinnittää huomiota myös ei-ammattimaisille sijoittajille tarjottavien sijoitustuotteiden osalta.

Esityksen mukainen kulujen kriittinen arviointi tuotehallintaprosessin kautta ja kulujen selkeämpi esittäminen avaintietoesitteessä ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Ei-ammattimaisten sijoittajien kannalta olisi toivottavaa, että heille tarjottaisiin mahdollisimman kustannustehokkaita sijoitustuotteita. Ehdotukseen liittyville vertailuarvoille asetettavat kriteerit vaativat kuitenkin huomiota sääntelyn näkökulmasta. Sääntelyssä tulee huolehtia siitä, että vertailuarvot eivät heikennä epäsuhtaisesti uusien sijoitustuotteiden kehittämistä ja lanseerausta. Matalat kulut ovat itsessään toivottavia ja vertailuarvot voivat lisätä kilpailua, mutta sijoittajan muut preferenssit tulee myös olla huomioitavissa.

Merkittävä osa ei-ammattimaisesta sijoittamisesta toteutetaan ilman neuvontaa. Ehdotus kannustinpalkkioiden kieltämisestä tilanteissa, jossa ei-ammattimainen sijoittaja ostaa sijoitustuotteen ilman neuvontaa, on lähtökohtaisesti kannatettava. Kannustinpalkkioiden kieltäminen riippumattomassa sijoitusneuvonnassa, omaisuudenhoidossa ja pelkässä toimeksiantojen vastaanottamisessa ja välittämisessä sekä toteuttamisessa saattaa kuitenkin vaikuttaa rajoittavasti sijoittajalle tarjottavaan tuotevalikoimaan. On myös mahdollista, että kannustinpalkkioiden kieltämisen jälkeen kulut siirtyisivät osittain kuluttajalle muiden kanavien, esimerkiksi merkintäpaikkana toimimiseen liittyvien palkkioiden, kautta. Asiakkaan maksaman kokonaispalkkion pienentyminen voisi kuitenkin laskea ei-ammattimaisten sijoittajien kynnystä sijoittamiseen ja parantaa sijoittajien tuottoja pitkällä aikavälillä.

Komission ehdotus ammattimaisen sijoittajan määritelmään liittyvistä muutoksista on kannatettava. Piensijoittajia koskevan luokittelun monipuolistaminen sääntelyssä edistää piensijoittajien mahdollisuuksia ja aktiivisuutta.

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Ville Pikkarainen

25.9.2023
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Ehdotus talousosaamisen edistämisvelvoitteesta vaikuttaisi myönteisesti ei-ammattimaisten sijoittajien aktiivisuuteen ja siten tukisi myös EU:n pääomamarkkinaunionin kehittymistä.

Komission ehdotus markkinoinnin sääntelystä on tavoitteeltaan kannatettava. Sektorikohtaisessa sääntelyssä on kuitenkin riskinä se, että kokonaisuus monimutkaistuu tarpeettomasti, minkä vuoksi markkinointia koskevaa sääntelyä olisi tarkoituksenmukaista tehdä mahdollisuuksien mukaan horisontaalisemmin niin, että sääntely käsittelisi kattavasti kaikkea asiakkaalle kohdistuvaa markkinointia sijoittajalle kohdistuvan markkinointiviestinnän sijaan.